מְבָרֵךְ עַל הַנּוֹסָף שֶׁהוּא מוֹרֶה עַל הַנֵּס, שֶׁהֲרֵי בְּתוֹסֶפֶת הַיָּמִים נִתּוֹסֵף הַנֵּס:

תרעז דִּין אַכְסַנַאי בַּחֲנֻכָּה. וּבוֹ ד׳ סְעִיפִים:

א (א) [א]**אַכְסַנַאי** (ב) שֶׁאֵין מַדְלִיקִין עָלָיו בְּבֵיתוֹ, צָרִיךְ (ג) * **לָתֵת** (ד) **פְּרוּטָה** * **לְהִשְׁתַּתֵּף** * **עִמּוֹ** (ג) **בְּשֶׁמֶן** שֶׁל **נֵר חֲנֻכָּה.** (ה) [ב]**וְאִם יֵשׁ לוֹ** (ו) * **פֶּתַח** * **פְּתוּחַ**

א מִימְרָא דְּרַבִּי זֵירָא שַׁבָּת כ״ג (ע״א). ב מַקָּא דְּרַב הוּנָא שָׁם.

בְּאֵר הֵיטֵב

א (ב) **פְּרוּטָה.** דִּיֵּק לוֹמַר פְּרוּטָה, לוֹמַר שֶׁאֵין צָרִיךְ הָאַכְסַנַאי לִתֵּן כָּל חֲצִי הוֹצָאוֹת הַנֵּרוֹת, רַק בְּפְרוּטָה דְּיָהֵיב לֵיהּ סָגִי, עַיֵּן בְּסֵפֶר גֵּן הַמֶּלֶךְ סִימָן מ׳. וְגַם בְּזְמַן הַזֶּה מַתָּר לְהִשְׁתַּתֵּף. דְּרָכֵי מֹשֶׁה (אות ב). כָּתַב בְּתְשׁוּבַת רַשַׁ״ל (בשו״ת סי׳ פה) שֶׁגַּם הַבַּחוּרִים צְרִיכִים לְהִשְׁתַּתֵּף, וְאֶפְשָׁר דְּדַוְקָא כְּשֶׁאוֹכֵל בִּפְנֵי עַצְמוֹ, אֲבָל אִם סָמוּךְ עַל שֻׁלְחָן בַּעַל הַבַּיִת בִּכְלַל בְּנֵי בֵּיתוֹ הוּא, וּמִדִּינָא אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַדְלִיק אֶלָּא אִם רוֹצֶה לִהְיוֹת מִן הַמְהַדְּרִין. מִי שֶׁפּוֹעֵד אֵצֶל חֲבֵרוֹ בְּאַקְרַאי, מִצְוָה מִן הַמֻּבְחָר שֶׁיַּלְךְ לְבֵיתוֹ וְיַדְלִיק, וְאִם אֵינוֹ רוֹצֶה לָזוּז מִשָּׁם, יְצַוֶּה לִבְנֵי בֵּיתוֹ שֶׁיַּדְלִיקוּ עָלָיו בְּבֵיתוֹ. ט״ז (סק״ב), עַיֵּן שָׁם. וּלְעִנְיַן סוּמָא, עַיֵּן סִימָן תרע״ה סָעִיף קָטָן ג׳ מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי שָׁם: **(ג) בְּשֶׁמֶן.** וְצָרִיךְ הַבַּעַל הַבַּיִת לְהוֹסִיף מֵעַט שֶׁמֶן בִּשְׁבִילוֹ. בַּ״ח (ס״א), אַגַּדָּה (פ״ב סי׳ לב). וְכָתַב הָרַשְׁבָּ״א (בתשובה ח״א סי׳ תקמב) שֶׁהוּא הַדִּין אִם הַבַּעַל הַבַּיִת מַקְנֶה לוֹ חֵלֶק בְּשֶׁמֶן בְּמַתָּנָה, שָׁרִי. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״א):

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

הַשְּׁאָר, תְּשׁוּבָה אַפְשָׁר כָּל זְמַן שֶׁעוֹסֵק בְּהַדּוּר מִצְוָה יֵשׁ לוֹ לְבָרֵךְ. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּהַיְנוּ כָּל זְמַן שֶׁהוּא עָסוּק בְּהַדְלָקַת שְׁאָר הַנֵּרוֹת שֶׁהֵם הַדּוּר מִצְוָה כִּדְקַיְימָא לָן הַמְהַדְּרִים מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ, שֶׁפִּיר מְבָרֵךְ, אֲבָל לְא מַיְירֵי אַחַר שֶׁהִשְׁלִים הַדְלָקַת כָּל הַנֵּרוֹת דְּאָז לֹא יְבָרֵךְ אַף שֶׁעֲדַיִן עָסוּק בָּהֶם. אִם לֹא שֶׁעוֹסֵק בְּתִקּוּן הַפְּתִילוֹת שֶׁיִּדּוּעַ שֶׁאִי אֶפְשָׁר לִהְיוֹת דּוֹלֶקֶת בְּלֹא תִּקּוּן זֶה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְעֵיל:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בּוֹ תְּחִלָּה (יט) וְלֹא יִצְטָרֵךְ לְהַעֲבִיר עַל הַמִּצְוֹת. וּלְדַעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים הַנַּ״ל, גַּם בָּזֶה יְבָרֵךְ תָּמִיד עַל הַנֵּר הָרִאשׁוֹן שֶׁהוּא עִקַּר הַמִּצְוָה. וְנִרְאֶה (כ) דְּבָזֶה יַעֲמִיד (כא) הַנֵּר הָרִאשׁוֹן לְצַד שְׂמֹאל, וְאַחַר כָּךְ בְּכָל יוֹם מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ לְצַד יָמִין, וְהַהַדְלָקָה יִהְיֶה תָּמִיד בַּנֵּר שֶׁעּוֹמֵד בְּצַד שְׂמֹאל כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ, וּפוֹנֶה וְהוֹלֵךְ לְצַד יָמִין:

א (א) **אַכְסַנַאי וְכוּ׳.** וְהוּא הַדִּין (ב) הַבַּחוּרִים שֶׁלּוֹמְדִים שָׁלֹא בְּבֵיתָם צְרִיכִין לְהִשְׁתַּתֵּף עַל כָּל פָּנִים. (ג) וְדַוְקָא בְּבָחוּר שֶׁאוֹכֵל בִּפְנֵי עַצְמוֹ, אֲבָל אִם סָמוּךְ עַל שֻׁלְחָן בַּעַל הַבַּיִת הוּא בִּכְלַל בְּנֵי בֵּיתוֹ. וְהוּא הַדִּין (ג) מִשְׁרְתָיו, כֵּיוָן שֶׁהֵם סְמוּכִין עַל שֻׁלְחָנוֹ בְּקִבְיעוּת, מִדִּינָא אֵין צָרִיךְ לְהַדְלִיק, אֶלָּא אִם כֵּן רוֹצֶה לִהְיוֹת מִן הַמְהַדְּרִין: **(ב) שֶׁאֵין מַדְלִיקִין עָלָיו בְּבֵיתוֹ.** כִּי מִדִּינָא כְּשֶׁאִשְׁתּוֹ מַדְלֶקֶת נֵר חֲנֻכָּה בְּבֵיתוֹ הוּא יוֹצֵא יְדֵי חוֹבָתוֹ בְּהַדְלָקָתָהּ אַף שֶׁהוּא בְּמָקוֹם רְחוֹק מִבֵּיתוֹ, וְאֵין צָרִיךְ שׁוּב לְהִשְׁתַּתֵּף אֲפִלּוּ בְּפְרִיטֵי. וְעַיֵּן בְּטַ״ז (סק״א) בְּשֵׁם רַשַׁ״ל (בשו״ת סי׳ פה), דְּדַוְקָא (ד) כְּשֶׁהוּא יוֹדֵעַ בְּבֵרוּר שֶׁאִשְׁתּוֹ מַדְלֶקֶת עָלָיו, אֲבָל אִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ יֵשׁ לוֹ לְהַדְלִיק וְגַם לְבָרֵךְ. וּמִסְּתָם זֶה (ה) מִי שֶׁלֹּא יָדַע שֶׁהִדְלִיקוּ עָלָיו וּבָא בְּאוֹתוֹ לַיְלָה לְבֵיתוֹ וּמָצָא שֶׁהִדְלִיקוּ עָלָיו צָרִיךְ לְהַדְלִיק, (ו) דְּכֵיוָן שֶׁלֹּא יָדַע מִתְּחִלָּה מִסְּתָמָא הָיָה דַּעְתּוֹ לְהַדְלִיק בְּעַצְמוֹ וְלֹא לָצֵאת בְּשֶׁל אִשְׁתּוֹ, וּמִמֵּילָא חָל עָלָיו תַּקָּנַת חֲכָמִים, וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (ריש הסי׳) שֶׁדַּעְתּוֹ בָּזֶה דִּידְלִיק בְּלֹא בְּרָכָה: **(ג) * לָתֵת פְּרוּטָה.** הַיְנוּ שֶׁאֵין צָרִיךְ הָאַכְסַנַאי לִתֵּן כָּל חֲצִי הוֹצָאוֹת הַנֵּרוֹת, רַק בְּפְרוּטָה סָגִי, (ז) דְּעַל יְדֵי זֶה מַקְנֶה לוֹ חֵלֶק בַּשָּׁמֶן. [וְיֵשׁ מֵאַחֲרוֹנִים שֶׁכָּתְבוּ (ח) דְּצָרִיךְ הַבַּעַל הַבַּיִת לְהוֹסִיף מְעַט שֶׁמֶן בִּשְׁבִילוֹ חוּץ הַשִּׁעוּר שֶׁצָּרִיךְ לִתֵּן לְצָרְכָּךְ חֲצִי שָׁעָה בִּשְׁבִיל עַצְמוֹ]. וְהוּא הַדִּין אִם בַּעַל הַבַּיִת (ט) מַקְנֶה לוֹ חֵלֶק בַּשָּׁמֶן בְּמַתָּנָה שָׁרִי, דְּהָוֵי כְּמִשְׁתַּתֵּף בִּפְרוּטָה. וּמִכָּל מָקוֹם אִם יֵשׁ לָאַכְסַנַאי נֵר, (י) נָכוֹן יוֹתֵר לְהַדְלִיק בְּעַצְמוֹ: **(ד) * לְהִשְׁתַּתֵּף עִמּוֹ.** הַיְנוּ (יא) אֲפִלּוּ אִם אוֹכֵל עַל שֻׁלְחָן בַּעַל הַבַּיִת לֹא אָמְרִינַן דְּכִבְנֵי בֵּיתוֹ דָּמֵי, וּמִדִּינָא דַּי בְּנֵר אֶחָד לְכֻלָּם, כֵּיוָן דְּאוֹרַחַ הוּא וְאֵינוֹ סָמוּךְ עַל שֻׁלְחָנוֹ בְּקִבְיעוּת, צָרִיךְ לְהִשְׁתַּתֵּף עִמּוֹ. וְצָרִיךְ הָאַכְסַנַאי לִשְׁמֹעַ הַבְּרָכוֹת מִבַּעַל הַבַּיִת [אַחֲרוֹנִים]: **(ה) וְאִם יֵשׁ לוֹ כוּ׳.** הַטַּעַם (יב) מִשּׁוּם חֶשְׁדָּא, שֶׁיִּחְשְׁדוּ אוֹתוֹ שֶׁלֹּא הִדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה. (יג) וַאֲפִלּוּ אִם הוּא יוֹדֵעַ שֶׁמַּדְלִיקִין עָלָיו בְּבֵיתוֹ לֹא מֶהֱנֵי:

(ו) * פֶּתַח פָּתוּחַ וְכוּ׳. אֲפִלּוּ (יד) הוּא פָּתוּחַ לְרוּחַ שֶׁפָּתַח בַּעַל הַבַּיִת

בְּאוּר הֲלָכָה

א * **לָתֵת פְּרוּטָה לְבַעַל הַבַּיִת.** עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״א) **מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּבָחוּר הַמְסוּבּ עַל שֻׁלְחַן בַּעַל הַבַּיִת דְּאִינוֹ צָרִיךְ לְהִשְׁתַּתֵּף,** הוּא מִדִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ריש הסי׳), [וְאֵינוֹ מִדִּבְרֵי מַהֲרַשַׁ״ל (שו״ת סי׳ פה)]. **וְעַיֵּן בְּפְרִי חָדָשׁ דְּלִדְיֵדִיה בְּכָל גַּוְנֵי צָרִיךְ לְהִשְׁתַּתֵּף,** וּמַה שֶּׁהֵבִיא הַמָּגֵן אַבְרָהָם רְאָיָה מִדִּבְרֵי מַהֲרַ״י אֲבוּהַב (בביאורו לטור) בְּשֵׁם אַרְחוֹת חַיִּים (אות יד) לְעִנְיַן בֵּן הַסָּמוּךְ עַל שֻׁלְחַן אָבִיו, הַמְּאִירִי (שבת כג. ד״ה חכמי התוס׳) הֵבִיא בְּשֵׁם חַכְמֵי הַתּוֹסָפוֹת דְּגַם בָּזֶה צָרִיךְ לְהִשְׁתַּתֵּף, וְאַף לְהַמְּאִירִי שֶׁחוֹלֵק שָׁם עֲלֵיהֶם, עַל כָּל פָּנִים בְּדִינָא דְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּנִדְאֵי מוֹדֶה לָהֶם דְּצָרִיךְ לְהִשְׁתַּתֵּף, עַיֵּן שָׁם בְּדִבְרֵיהֶם:

* **לְהִשְׁתַּתֵּף וְכוּ׳. וּמִכָּל מָקוֹם צָרִיךְ לִזָּהֵר בִּשְׁתוּף זֶה שֶׁלֹּא יַדְלִיק זֶה לַיְלָה אַחַת וְזֶה לַיְלָה אַחֶרֶת, אֶלָּא יְהֵא הַשֶּׁמֶן מִשְׁתָּף בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה, אוֹ יִתֵּן לוֹ פְּרוּטָה לְזַכּוֹת לוֹ חֵלֶק בְּכָל הַלֵּילוֹת,** [מְאִירִי (שם) בְּשֵׁם חַכְמֵי הַתּוֹסָפוֹת]:

* **עִמּוֹ וְכוּ׳. עַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים בְּאֶשֶׁל אַבְרָהָם אות ג׳ שֶׁכָּתַב, אִם שְׁנֵי בַּעֲלֵי בָּתִּים דָּרִים בְּחָדֵר אֶחָד וְאֵין סוֹמְכִין וְכָל אֶחָד אוֹכֵל מִשֶּׁלּוֹ, צָרִיךְ עַיִּין אִם דַּי בְּשִׁתּוּף, דְּאִפְשָׁר דְּצָרִיךְ כָּל אֶחָד מִדִּינָא לְהַדְלִיק בִּשְׁלּוֹ,** וְאוֹרַחַ אֶפְשָׁר הֲקִלּוּ. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. **וּבְאוֹת ח׳ הֵבִיא דְּחוֹלְקִין בָּזֶה הִלְבּוּשׁ** (ס״ג) **וְהַפְרִי חָדָשׁ,** וְעַיֵּן שָׁם בְּפְרִי חָדָשׁ הֵבִיא רְאָיָה לִדְבָרָיו מִדִּבְרֵי הַמַּגִּיד מִשְׁנֶה בְּפֶרֶק ד׳ מֵהִלְכוֹת חֲנֻכָּה (ה״ד) דְּצָרִיךְ לְהַדְלִיק. אָמְנָם מִדִּבְרֵי הַשַּׂלְמֵי לָקֵט בְּהִלְכוֹת חֲנֻכָּה סִימָן קפ״ה בְּשֵׁם רַבּוֹתֵינוּ, מִפְּתִימַת דְּבָרָיו מַשְׁמַע דְּכֵיוָן שֶׁהֵם בְּבֵית אֶחָד דַּי בְּשִׁתּוּף:

* **פֶּתַח וְכוּ׳.** לְכָאוֹרָה כֵּיוָן דְּהַטַּעַם מִשּׁוּם חֶשְׁדָּא דְּעוֹבְרִים וְשָׁבִים, אִם כֵּן בְּזִמְנֵינוּ דְּמַדְלִיקִין בִּפְנִים תּוֹ לֵיכָא חֶשְׁדָּא זוֹ, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בַּהַגָּ״ה בְּסוֹף סִימָן תרע״א, וְאַמַּאי מַחְמִירִינַן בֵּישׁ לוֹ פֶּתַח פְּתוּחַ. אָמְנָם אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּמַהֲרַ״ל בְּסִימָן קמ״ה בְּהַפְךָ מִדְּבָרָיו, דְּמַשְׁמַע שָׁם בְּפַשְׁטוּת לְשׁוֹנוֹ דְּהָאִידָּנָא שֶׁמַּדְלִיקִין הַכֹּל בִּפְנִים בַּבַּיִת, עַל כֵּן כָּל אוֹרַח אֲפִלּוּ יָדַע בְּוַדַּאי שֶׁמַּדְלִיקָה אִשְׁתּוֹ בְּבֵיתוֹ בַּעֲבוּרוֹ, מִכָּל מָקוֹם צָרִיךְ לְהַדְלִיק בְּאַכְסַנְיָא לְצַעְמוֹ, דְּמִי יוֹדֵעַ בְּאַכְסַנְיָא שֶׁהוּא נָשׂוּי וְאִשְׁתּוֹ מַדְלֶקֶת עָלָיו בְּבֵיתוֹ, וְאֶתּוֹ לְמֵיחְשְׁדֵיהּ שֶׁאֵינוֹ מַדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה. וְגַם מוּכָח שָׁם בְּתְשׁוּבָה שֶׁמַּהֲרַ״ל עַצְמוֹ כְּמַהֲרַ״ל וְוַיְיל (חי׳ דינין והלכות סי׳ לא) דְּהַשְׁתָּא רוּבָּא דְּעָלְמָא אֵין מִשְׁתַּתְּפִין, מִפְּנֵי שֶׁהַמִּנְהָג הוּא שֶׁכָּל אֶחָד מַדְלִיק לְעַצְמוֹ וְאֶתּוֹ לְמֵיחְשְׁדֵיהּ, (וְאַף דְּאִפְשָׁר דְּאַנְשֵׁי הַבַּיִת יְדָעוּ שֶׁנִּשְׁתַּתֵּף עִם בַּעַל הַבַּיִת בְּשֶׁמֶן, לֹא נִתַּן דִּבְרֵינוּ לְשַׁעוּרִין). וּמִכָּל מָקוֹם קָשֶׁה עַל הָרַמַ״א מִמַּה נַּפְשָׁךְ, אִי סְבִירָא לֵיהּ כְּמַהֲרַ״ל דְּהַשְׁתָּא מִפְּנֵי שֶׁמַּדְלִיקִין בִּפְנִים גְּרַע טְפֵי, הָיָה לוֹ לְהַגִּיהַּ דְּבֵימֵינוּ אֲפִלּוּ אֵין פֶּתַח פְּתוּחַ לְהַדְלִיק לְעַצְמוֹ, וְאִי לֹא סְבִירָא לֵיהּ כְּסִבְרַת מַהֲרַ״ל הָיָה לוֹ לְהָקֵל אֲפִלּוּ פֶּתַח פְּתוּחַ, וְצָרִיךְ עִיּוּן:

* **פָּתוּחַ. מִסְתַּפְקָנָא אִם מֵיירֵי אֲפִלּוּ אֵין הַבַּיִת חָלוּק מִתּוֹכוֹ אֶלָּא שֶׁהָאוֹרַחַ יֵשׁ לוֹ פֶּתַח פָּתוּחַ מִבַּיִת לַחֲצַר שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁנֵי פְּתָחִים מֵרוּחַ אֶחָד דְּמִקִּילִינַן לְעֵיל בְּסִימָן תרע״א בְּסוֹפוֹ, הָכָא חָמִיר טְפֵי מִטַּעַם שֶׁכָּתַבְנוּ:**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מש״ז סק״א)]. בְּגִדֵּי יֶשַׁע (ריש הסי׳): **(ו)** חַיֵּי אָדָם (כלל קנד סל״ב) וְכֵן כָּתַב בְּמִאִירִי (שבת כג. ד״ה חכמי התוס׳): **(ז)** פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״א) וְדָרְךְ הַחַיִּים (שם ס״ב), דְּלֹא כְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ב) שֶׁצָּרִיךְ לִתֵּן בִּשְׁבִילוֹ כְּשִׁעוּר חֲצִי שָׁעָה, וְהַפְּרִי חָדָשׁ כָּתַב דְּאֵין צָרִיךְ לְהוֹסִיף כְּלָל: **(ח)** מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״א) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ״א (בתשובה ח״א סי׳ תקמב). **וְלִכְאוֹרָה הַבָּנָה בְּאֶחָד מִדִּבְרֵי הַקַּנְיָן וְלֹא בַּאֲמִירָה בְּעָלְמָא:** **(י)** לְצֵאת דַּעַת מַהֲרַ״י וְוַיְיל (חי׳ דינין והלכות סי׳ לא) שֶׁכָּתַב דְּכֵיוָן שֶׁהַמִּנְהָג בְּעָלְמָא לִהְיוֹת מִן הַמְהַדְּרִין נֵר לְכָל אֶחָד, אִתּוֹ לְחָשְׁדוּ שֶׁלֹּא הִדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה [אֵלִיָּה רַבָּה (סק״א) וְדָרְךְ הַחַיִּים (שם סעיפים א־ב)]: **(יא)** פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ג), וְכֵן כָּתַב הַמְּאִירִי (שם): **(יב)** טוּר, וְכֵן מְבֹאָר בְּרָמַב״ם (פ״ד מה׳ ה׳׳א), וְהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ קִצֵּר בְּדָבָר, [מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ב)]. וּבְמְאִירִי (שם ד״ה אכסנאי) הֵבִיא דַּעוֹת בָּזֶה, וּפְשׁוּט דְּאֵין לָזוּז מִדִּבְרֵי הַטּוּר וְהָרַמְב״ם, וְכֵן הֶעְתִּיק הַב״ח (ס״א) לְהַחְמִיר: **(יג)** מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ב), וְרוֹצֶה לוֹמַר דְּאִינוֹ דּוֹמֶה לְחָצֵר שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁנֵי פְּתָחִים מֵרוּחַ אֶחָד דְּמִקִּילִינַן לְעֵיל בְּסִימָן תרע״א בְּסוֹפוֹ, הָכָא חָמִיר טְפֵי מִטַּעַם שֶׁכָּתַבְנוּ:

(יט) וּלְאַפּוּקֵי שֶׁלֹּא יַעֲמֹד נֶגֶד הַנֵּרוֹת הַקּוֹדְמִין וְיִשְׁכַּל יָדוֹ נֶגֶד הַנֵּרוֹת הָאֲחֲרוֹנוֹת, וּכְקַשִּׁיתַ הַט״ז (שם): **(כ)** וְהַטַּעַם, כֵּיוָן שֶׁבְּלָאו הָכִי אֵינוֹ סָמוּךְ לַפֶּתַח, מוּטָב שֶׁיַּעֲשֶׂה כֵּן כְּדֵי לְקַיֵּם גַּם מַה שֶּׁאָמְרוּ כָּל פִּנּוֹת שֶׁאַתָּה פּוֹנֶה וְכוּ׳: **(כא)** **וְעַל כֵּן לְפִי הַמְּאֹר לְעֵיל בְּסִימָן תרע״א** (ס״ז) **שֶׁצָּרִיךְ לְסַדֵּר הַנֵּרוֹת בְּבֵית הַכְּנֶסֶת מִמִּזְרָח לְמַעֲרָב, מְמֵילָא לְדַעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ צָרִיךְ לַעֲמֹד הַשַּׁלּוּחַ צְבוּר הַמַּדְלִיק אֲחוֹרָיו לְדָרוֹם וּפָנָיו לְצָפוֹן, וּלְדַעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים אֲחוֹרָיו לְצָפוֹן וּפָנָיו לְדָרוֹם:**

א (ג) **וְאִם יֵשׁ לוֹ כוּ׳.** בְּשֵׁם רַשַׁ״ל (שו״ת סי׳ פה) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(ג)** מִגֵּן אַבְרָהָם (ריש הסי׳) בְּשֵׁם רַשַׁ״ל (שם): **(ד)** וְדָרְךְ הַחַיִּים (סי׳ תרעא משו״ת סק״א): **(ה)** וּבְתוֹרַת הַדָּשֶׁן סִימָן ק״א **מִשְׁמַע דַּאֲפִלּוּ אֵינוֹ יוֹדֵעַ זֶה בְּבֵרוּר, רַק שֶׁהוּא יוֹדֵעַ בְּאִשְׁתּוֹ שֶׁיִּוָּדַעַת דִּין זֶה שֶׁהַאִשָּׁה צְרִיכָה לְהַדְלִיק בִּגְלַל בֵּיתָהּ לְפִי שֶׁהַמִּצְוָה מֻטֶּלֶת עַל מִי שֶׁהוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת, אוֹ אֲפִלּוּ אִם אֵינָהּ יוֹדַעַת אֲבָל בְּנֵי בֵּיתָהּ יוֹדְעִים דִּין זֶה, עַיֵּן שָׁם:** **(ו)** טַעַם עַל דְּבָרָיו [וּמֵישַׁב קְצָת קְשִׁיַּת הַפְּרִי מְגַדִּים (שם) בְּשֵׁם רַשַׁ״ל (שם):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

ג טוֹר בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת אֲבִיו הָרא״ש. ד אֲרֻחוֹת חַיִּים (אות יב). ה מַהֲרַ״י אַבּוּהַב (בביאורו לטור) בְּשֵׁם אֲרֻחוֹת חַיִּים (אות יח), וְכֵן כָּתַב הַפְּרִדְּכִי (שבת פ״ב סי׳ רסז).

(ז) * **לְעַצְמוֹ,** (ח) **צָרִיךְ לְהַדְלִיק בְּפִתְחוֹ,** (ט) [ג]**אַף עַל פִּי שֶׁאוֹתוֹ בַּיִת אֵינוֹ מְיֻחָד אֶלָּא לִשְׁנָה וְהוּא אוֹכֵל עַל שֻׁלְחָן בַּעַל הַבַּיִת. וְהוּא הַדִּין לֶבֶן** (י) **הָאוֹכֵל אֵצֶל אָבִיו.** הַגָּהּ: (יא) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּבִזְמַן הַזֶּה שֶׁמַּדְלִיקִים בִּפְנִים מִמָּשׁ, יַדְלִיק (יב) * בְּמָקוֹם שֶׁאוֹכֵל, וְכֵן נָהֲגוּ (תשובת רשב״א סימן תקמ״ב): **ב** (יג) [ד]**קָטָן שֶׁהִגִּיעַ לְחִנּוּךְ צָרִיךְ לְהַדְלִיק:** **ג** [ה]**יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁמַּדְלִיקִין עָלָיו בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, אִם הוּא בְּמָקוֹם שֶׁאֵין בּוֹ יִשְׂרָאֵל, מַדְלִיק בְּבָרְכוֹת.** הַגָּהּ: (יד) כִּי חַיָּב לִרְאוֹת הַנֵּרוֹת (מרדכי (שבת פ״ע סי׳ רסז)), וְכֵן נוֹהֲגִין. וַאֲפִלּוּ אִם הוּא אֵצֶל יְהוּדִים וְרוֹאֶה הַנֵּרוֹת,

בֵּאוּר הֲלָכָה

בַּבַּיִת זְוִית אַחַת שֶׁהוּא מְשֻׁתָּמֵשׁ שָׁם וּבְאוֹתוֹ זְוִית יֵשׁ לוֹ פֶּתַח לְרְחוֹב שֶׁהוּא נִכְנָס וְיוֹצֵא דֶּרֶךְ שָׁם, וְחִיישִׁינַן לַחֲשָׁדָא כְּשֶׁלֹּא יַדְלִיק לְעַצְמוֹ, אוֹ דְּמֵירֵי דְּוָקָא שֶׁהַבַּיִת חָלוּק מְאוֹתוֹ וְיֵשׁ לוֹ חֶדֶר מְיֻחָד שָׁם, אֲז חִיישִׁינַן לַחֲשָׁדָא וְכֵן מִשְׁמַע לְכְאוֹרָה לְשׁוֹן הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ מְסוֹף דְּבָרָיו, וְכֵן מִלְּשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ד׳ הֲלָכָה י״א, וְצָרִיךְ עִיּוּן. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּעֵין זֶה בְּשִׁבְלֵי לֶקֶט סִימָן קפ״ה שֵׁשׁ שְׁנֵי דֵּעוֹת בָּזֶה, וְיֵשׁ לְעַיֵּן קָצָת:

* **לְעַצְמוֹ.** עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ז). וּכְדֵי שֶׁתְּבִין מִקּוֹר דְּבָרַי מֵכָרַח אֲנִי לְהַעְתִּיק לְשׁוֹן הַמָּגֵן אַבְרָהָם וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, וְהֵאִירְנָא שֶׁמְּדְלִיקִין בִּפְנִים, אֲפִלּוּ אוֹרְחִים מַדְלִיקִין (דְּיַנֵּי מַהֲרַ״י וַיְיל סִימָן ל״א וּמַהֲרִי״ל סִימָן קמ״ה), וְדַוְקָא כְּשֶׁאוֹכֵל בְּחֶדֶר בִּפְנֵי עַצְמוֹ. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְהִנֵּה הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק״א) הֵשִׂיג עָלָיו דְּשָׁם מוּכָח בְּהָדְיָא דְּמַחְמִירִין בְּכָל גַּוְנֵי, וּמַה שֶּׁהִפְרִי מְגַדִּים (א״א סק״ג) רוֹצֶה לִדְחֹק עַצְמוֹ וּלְיַשֵּׁב, הַמְעַיֵּן שָׁם שֶׁהָאֱמֶת עִם אֵלִיָּה רַבָּה. וְהִנֵּה הָרַבָּה עִמָּלְתִּי עַל דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם אוֹר יִשְׂרָאֵל אִיךְ יִטְעֶה בָּזֶה חֵס וְשָׁלוֹם, וּמָצָאתִי אַחַר כָּךְ בְּהַגָּהַת תּוֹסְפוֹת שַׁבָּת (ספר פלאים) עַל אֹרַח חַיִּים בְּסוֹפוֹ, עַיֵּן שָׁם, וּמוּכָח מִדְּבָרָיו שֶׁדַּעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם לְהוֹרוֹת שֶׁאֲפִלּוּ אֵין פֶּתַח פְּתוּחַ לַעֲצְמוֹ וְאַף כְּשֶׁהוּא אוֹכֵל בְּחֶדֶר בִּפְנֵי עַצְמוֹ. וְהִנֵּה בֶּאֱמֶת דַּעַת מַהֲרַ״י וַיְיל וּמַהֲרִי״ל לְהַחְמִיר בְּכָל גַּוְנֵי, אַף דַּעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם לְהוֹרוֹת כְּשֶׁאוֹכֵל בְּחֶדֶר בִּפְנֵי עַצְמוֹ עַל כָּל פָּנִים, וּלְפִי זֶה מַה דְּמֻסָּכִים וְדַוְקָא הוּא הַכְּרַעַת עַצְמוֹ, וּמֵשָׁם בְּזֶה הַשָּׂגַת הָאֵלִיָּה רַבָּה:

* **בַּמָּקוֹם שֶׁאוֹכֵל.** עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ך יב) **מַה שָּׁכָתַבְתִּי דְּמִי שֶׁסּוֹעֵד אֵצֶל חֲבֵרוֹ בְּאַקְרַאי וְיֵשׁ לוֹ שָׁם בַּיִת בְּאוֹתוֹ הָעִיר וכו׳.** וְדַוְקָא בְּאֹפֶן זֶה אֲבָל אִם **הוֹלֵךְ הוּא וְכָל אַנְשֵׁי בֵּיתוֹ לְבֵית אֲבִיו אוֹ חָמִיו בְּקְבִיעוּת עַל שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה, דָּבָר בָּרוּר הוּא שֶׁכְּיוָן שֶׁסּוֹעֵד וְיָשַׁן שָׁם כָּל יְמֵי חֲנֻכָּה אַף שֶׁבַּיּוֹם אוֹכֵל אֶכִילַת עֲרַאי בְּבֵיתוֹ, שֶׁאֵינוֹ מַדְלִיק אֶלָּא בְּבֵית שֶׁאוֹכֵל וְיָשַׁן שָׁם בַּלַּיְלָה, דְּכֵיוָן שֶׁאֵין שׁוּם אָדָם בַּבַּיִת לְמִי יַדְלִיק, וְכָל שֶׁכֵּן הָאִידְנָא שֶׁהַחֵבּר לִבְנֵי הַבַּיִת, וְכֵיוָן שִׁישָּׁנִים בְּנֵי עָלָיו בְּבֵיתוֹ, אֲבָל אִם אֵין מַדְלִיקִין עָלָיו בְּבֵיתוֹ** (יז) צָרִיךְ לְבָרֵךְ, דְּכֵיוָן שֶׁהוּא מַדְלִיק בְּעַצְמוֹ בְּוַדַּאי אֵינוֹ מִשְׁתַּתֵּף עִמָּהֶם בִּפְרִיטֵי, וְחָל עָלָיו מִדִּינָא חוֹבַת הַדְּלָקָה: **(ט) אַף עַל פִּי שֶׁאוֹתוֹ בַּיִת וכו׳.** טַעֲמוֹ שֶׁכֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ לוֹ בַּיִת מְיֻחָד לִשְׁנָה וְהָעוֹלָם רוֹאִין אוֹתוֹ נִכְנָס וְיוֹצֵא בּוֹ, אִיכָּא חֶשְׁדָּא אִם אֵינוֹ מַדְלִיק, שֶׁאֵין הָעוֹלָם יוֹדְעִין שֶׁאוֹכֵל בְּמָקוֹם אַחֵר [טוּר]: **(י) הָאוֹכֵל אֵצֶל אָבִיו.** וַאֲפִלּוּ (יא) אוֹכֵל בְּקְבִיעוּת, כֵּיוָן דְּהַעַם מְשׁוּם חֶשְׁדָּא: **(יא) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּבִזְמַן הַזֶּה וכו׳.** וְעַיֵּן בְּאַחֲרוֹנִים שֶׁכָּתְבוּ דְּגַם הַדַּעָה רִאשׁוֹנָה מוֹדָה בִּזְמַן הַזֶּה דְּכֵיוָן שֶׁמַּדְלִיקִין בִּפְנִים לֵיכָּא חֶשְׁדָּא מְעוֹבְרִים וְשָׁבִים אֶלָּא מִבְּנֵי הַבַּיִת, וְהֵם יוֹדְעִים שֶׁמַּדְלִיק בְּמָקוֹם שֶׁאוֹכֵל (יט) אוֹ מִשְׁתַּתֵּף עִם בַּעַל הַבַּיִת שָׁם: **(יב) בְּמָקוֹם שֶׁאוֹכֵל.** דְּמָקוֹם אֲכִילָתוֹ עִקָּר. וְדַוְקָא לְעִנְיַן אַכְסָנַאי הַנִּ״ל שֶׁאֵין בֵּיתוֹ אֶצְלוֹ אוֹ לְעִנְיַן בֵּן הַסָּמוּךְ עַל שֻׁלְחַן אָבִיו, (כ) אֲבָל מִי שֶׁסּוֹעֵד אֵצֶל חֲבֵרוֹ בְּאַקְרַאי וְיֵשׁ לוֹ שָׁם בַּיִת בְּאוֹתוֹ הָעִיר צָרִיךְ לֵילֵךְ לְבֵיתוֹ לְהַדְלִיק שָׁם נֵר חֲנֻכָּה, וְאִם אֵינוֹ רוֹצֶה לָזוּז מִמָּקוֹם שֶׁסּוֹעֵד, יְצַוֶּה לְאִשְׁתּוֹ שֶׁתַּדְלִיק עָלָיו בְּבֵיתוֹ, וּמִכָּל מָקוֹם מִצְוָה בּוֹ יוֹתֵר מִבְּשָׁלוּחוֹ, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה במקום): **ב** (יג) **קָטָן שֶׁהִגִּיעַ לְחִנּוּךְ וכו׳.** לְפִי מַה שֶּׁפָּסַק הַמְחַבֵּר בְּסִימָן תרע״א סָעִיף ב׳ דַּאֲפִלּוּ הַמְהַדְּרִין מִן הַמְהַדְּרִין אֵין מַדְלִיקִין רַק נֵר אֶחָד לְכָל אַנְשֵׁי הַבַּיִת, וְרַק שֶׁמּוֹסִיפִין וְהוֹלְכִין בְּכָל יוֹם נֵר אֶחָד יוֹתֵר, עַל כָּרְחֲךָ מַיְרֵי כָּאן שֶׁהַקָּטָן הַזֶּה יֵשׁ לוֹ בַּיִת בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְהַדְלִיק וּלְבָרֵךְ, אֲבָל לְדִידָן דְּנַהֲגִינַן שֶׁכָּל אֶחָד צָרִיךְ לְהַדֵּר וּלְהַדְלִיק בִּפְנֵי עַצְמוֹ, אִם כֵּן גַּם הַקָּטָן הַזֶּה צָרִיךְ בְּכָל גַּוְנֵי לְהַדְלִיק בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וְהָכִי פָּסַק הָרַמְ״א לְעֵיל בְּסוֹף סִימָן תרע״ה. אֲבָל דַּעַת הַשֻּׁלְחָנֵי גְּבוֹרִים (שבת ט: אות א) וְהַמְּאִירִי (שם כג. ד״ה אע״פ) דַּאֲפִלּוּ לְדִידָן אֵין צָרִיךְ לְחַנֵּךְ הַקָּטָן לְהַדְלִיק בִּפְנֵי עַצְמוֹ, אִם לֹא שֶׁיֵּשׁ לוֹ בַּיִת בִּפְנֵי עַצְמוֹ: **ג** (יד) **כִּי חַיָּב לִרְאוֹת.** זֶה סוֹתֵר (כמ) לְסִימָן תרע״ו סָעִיף ג׳ דְּסוֹבֵר שָׁם דְּכְשֶׁמַּדְלִיקִין בְּבֵיתוֹ אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ עַל הָרְאִיָּה, וְדִין דְּכָאן הוּא מִן הַמָּרְדְּכִי (שבת פ״ב סי׳ רסז), וְשָׁם סָתַם הַמְחַבֵּר כְּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים שֶׁחוֹלְקִין עָלָיו. (כנ) וְלָכֵן לְדִינָא אֵין לִנְהֹג כֵּן לְהַדְלִיק בִּבְרָכָה, אֶלָּא אִם כֵּן שֶׁיֵּאמַר שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לָצֵאת בְּהַדְלָקַת אִשְׁתּוֹ, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב רַמ״א אַחַר זֶה,

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

פְּתוּחָה, וְהַבַּעַל הַבַּיִת הֲלֹא הִדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה, מִכָּל מָקוֹם חָיְשִׁינַן שֶׁכְּשֶׁיֵּדְעוּ שֶׁפֹּה הִתְאַכְסֵן אוֹרֵחַ אֶחָד, (טו) יֹאמְרוּ שֶׁלֹּא הִדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה: (ז) **לְעַצְמוֹ.** מַשְׁמַע מִזֶּה דְּכְשֶׁאֵין פֶּתַח פְּתוּחַ, אֲפִלּוּ הוּא מִתְאַכְסֵן בְּחֶדֶר בִּפְנֵי עַצְמוֹ יָכוֹל לְהִשְׁתַּתֵּף בִּפְרִיטֵי עִם בַּעַל הַבַּיִת, אוֹ אִם הוּא נָשׂוּי יָכוֹל לִסְמֹךְ עַל בֵּיתוֹ. וְיֵשׁ פּוֹסְקִים שֶׁסּוֹבְרִין דְּכָל זֶה בִּזְמַן הַגְּמָרָא שֶׁהָיוּ מַדְלִיקִין בְּפִתְחֵי הַפְּתָחִים וּבְחַצֵּרוֹת, אֲבָל הָאִידְנָא שֶׁמַּדְלִיקִין בִּפְנִים בַּבַּיִת, כָּל אוֹרְחִים, הֵינוּ אֲפִלּוּ נָשׂוּי שֶׁבְּבֵיתוֹ מַדְלִיקִין עָלָיו בְּוַדַּאי, גַּם כֵּן צָרִיךְ לְהַדְלִיק בְּעַצְמוֹ בְּכָל גַּוְנֵי, דְּמִי יוֹדֵעַ בָּאַכְסַנְיָא אִם יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה בַּבַּיִת שֶׁמַּדְלֶקֶת עָלָיו, וְאָתוּ לְמִחְשְׁדָהּ, וְגַם לְהִשְׁתַּתֵּף בִּפְרִיטֵי אֵינוֹ מוֹעִיל, מִשּׁוּם דְּכֵיוָן שֶׁהַמִּנְהָג כְּהַיּוֹם שֶׁכָּל אֶחָד מַדְלִיק בַּבַּיִת בִּפְנֵי עַצְמוֹ אָתוּ בְּנֵי הַבַּיִת לְחָשְׁדוֹ. וּמֵסִיק הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) שֶׁאֵין לְהַחְמִיר כְּדִבְרֵיהֶם כִּי אִם כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ עַל כָּל פָּנִים חֶדֶר בִּפְנֵי עַצְמוֹ, אֲבָל אִם אֵין לוֹ חֶדֶר בִּפְנֵי עַצְמוֹ, אֲפִלּוּ יָכוֹל לִסְמֹךְ אֲאַנְשֵׁי בֵּיתוֹ שֶׁהִדְלִיקוּ עָלָיו בְּבֵיתוֹ אוֹ אַפְרִיטֵי, וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסוֹף סָעִיף קָטָן ג׳ שֶׁכָּתַבְנוּ דְּכְשֶׁיֵּשׁ לוֹ נֵר נָכוֹן יוֹתֵר לְהַדְלִיק בְּעַצְמוֹ אֲפִלּוּ נֵר אֶחָד וְלֹא לִסְמֹךְ עַל קוּלָּא זוֹ. וְעַיֵּן לְקַמָּה בְּסָעִיף ג׳ (סק״ך יד) מַה שֶּׁנִּכְתֹּב בָּזֶה: (ח) **צָרִיךְ לְהַדְלִיק וכו׳.** וְכֵיוָן דְּבָזֶה הַהַדְלָקָה אֵינוֹ אֶלָּא מִשּׁוּם חֶשְׁדָּא, (טז) יֵשׁ אוֹמְרִים דְּלֹא יְבָרֵךְ אִם יוֹדֵעַ שֶׁמַּדְלִיקִין עָלָיו בְּבֵיתוֹ, אֲבָל אִם אֵין מַדְלִיקִין עָלָיו בְּבֵיתוֹ (יז) צָרִיךְ לְבָרֵךְ, דְּכֵיוָן שֶׁהוּא מַדְלִיק בְּעַצְמוֹ בְּוַדַּאי אֵינוֹ מִשְׁתַּתֵּף עִמָּהֶם בִּפְרִיטֵי, וְחָל עָלָיו מִדִּינָא חוֹבַת הַדְּלָקָה: **(ט) אַף עַל פִּי שֶׁאוֹתוֹ בַּיִת וכו׳.** טַעֲמוֹ שֶׁכֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ לוֹ בַּיִת מְיֻחָד לִשְׁנָה וְהָעוֹלָם רוֹאִין אוֹתוֹ נִכְנָס וְיוֹצֵא בּוֹ, אִיכָּא חֶשְׁדָּא אִם אֵינוֹ מַדְלִיק, שֶׁאֵין הָעוֹלָם יוֹדְעִין שֶׁאוֹכֵל בְּמָקוֹם אַחֵר [טוּר]: **(י) הָאוֹכֵל אֵצֶל אָבִיו.** וַאֲפִלּוּ (יא) אוֹכֵל בְּקְבִיעוּת, כֵּיוָן דְּהַעַם מְשׁוּם חֶשְׁדָּא: **(יא) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּבִזְמַן הַזֶּה וכו׳.** וְעַיֵּן בְּאַחֲרוֹנִים שֶׁכָּתְבוּ דְּגַם הַדַּעָה רִאשׁוֹנָה מוֹדָה בִּזְמַן הַזֶּה דְּכֵיוָן שֶׁמַּדְלִיקִין בִּפְנִים לֵיכָּא חֶשְׁדָּא מְעוֹבְרִים וְשָׁבִים אֶלָּא מִבְּנֵי הַבַּיִת, וְהֵם יוֹדְעִים שֶׁמַּדְלִיק בְּמָקוֹם שֶׁאוֹכֵל (יט) אוֹ מִשְׁתַּתֵּף עִם בַּעַל הַבַּיִת שָׁם: **(יב) בְּמָקוֹם שֶׁאוֹכֵל.** דְּמָקוֹם אֲכִילָתוֹ עִקָּר. וְדַוְקָא לְעִנְיַן אַכְסָנַאי הַנִּ״ל שֶׁאֵין בֵּיתוֹ אֶצְלוֹ אוֹ לְעִנְיַן בֵּן הַסָּמוּךְ עַל שֻׁלְחַן אָבִיו, (כ) אֲבָל מִי שֶׁסּוֹעֵד אֵצֶל חֲבֵרוֹ בְּאַקְרַאי וְיֵשׁ לוֹ שָׁם בַּיִת בְּאוֹתוֹ הָעִיר צָרִיךְ לֵילֵךְ לְבֵיתוֹ לְהַדְלִיק שָׁם נֵר חֲנֻכָּה, וְאִם אֵינוֹ רוֹצֶה לָזוּז מִמָּקוֹם שֶׁסּוֹעֵד, יְצַוֶּה לְאִשְׁתּוֹ שֶׁתַּדְלִיק עָלָיו בְּבֵיתוֹ, וּמִכָּל מָקוֹם מִצְוָה בּוֹ יוֹתֵר מִבְּשָׁלוּחוֹ, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה במקום): **ב** (יג) **קָטָן שֶׁהִגִּיעַ לְחִנּוּךְ וכו׳.** לְפִי מַה שֶּׁפָּסַק הַמְחַבֵּר בְּסִימָן תרע״א סָעִיף ב׳ דַּאֲפִלּוּ הַמְהַדְּרִין מִן הַמְהַדְּרִין אֵין מַדְלִיקִין רַק נֵר אֶחָד לְכָל אַנְשֵׁי הַבַּיִת, וְרַק שֶׁמּוֹסִיפִין וְהוֹלְכִין בְּכָל יוֹם נֵר אֶחָד יוֹתֵר, עַל כָּרְחֲךָ מַיְרֵי כָּאן שֶׁהַקָּטָן הַזֶּה יֵשׁ לוֹ בַּיִת בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְהַדְלִיק וּלְבָרֵךְ, אֲבָל לְדִידָן דְּנַהֲגִינַן שֶׁכָּל אֶחָד צָרִיךְ לְהַדֵּר וּלְהַדְלִיק בִּפְנֵי עַצְמוֹ, אִם כֵּן גַּם הַקָּטָן הַזֶּה צָרִיךְ בְּכָל גַּוְנֵי לְהַדְלִיק בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וְהָכִי פָּסַק הָרַמְ״א לְעֵיל בְּסוֹף סִימָן תרע״ה. אֲבָל דַּעַת הַשֻּׁלְחָנֵי גְּבוֹרִים (שבת ט: אות א) וְהַמְּאִירִי (שם כג. ד״ה אע״פ) דַּאֲפִלּוּ לְדִידָן אֵין צָרִיךְ לְחַנֵּךְ הַקָּטָן לְהַדְלִיק בִּפְנֵי עַצְמוֹ, אִם לֹא שֶׁיֵּשׁ לוֹ בַּיִת בִּפְנֵי עַצְמוֹ: **ג** (יד) **כִּי חַיָּב לִרְאוֹת.** זֶה סוֹתֵר (כמ) לְסִימָן תרע״ו סָעִיף ג׳ דְּסוֹבֵר שָׁם דְּכְשֶׁמַּדְלִיקִין בְּבֵיתוֹ אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ עַל הָרְאִיָּה, וְדִין דְּכָאן הוּא מִן הַמָּרְדְּכִי (שבת פ״ב סי׳ רסז), וְשָׁם סָתַם הַמְחַבֵּר כְּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים שֶׁחוֹלְקִין עָלָיו. (כנ) וְלָכֵן לְדִינָא אֵין לִנְהֹג כֵּן לְהַדְלִיק בִּבְרָכָה, אֶלָּא אִם כֵּן שֶׁיֵּאמַר שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לָצֵאת בְּהַדְלָקַת אִשְׁתּוֹ, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב רַמ״א אַחַר זֶה,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מו) מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק״ב): **(מז)** הַכְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י) וְהַפְּרִי חָדָשׁ סוֹבְרִין דְּלֹא יְבָרֵךְ. וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ד) וְעוֹד כַּמָּה אַחֲרוֹנִים מְחַלְּקִין מֵהַהִיא דְּחָצֵר (סי׳ תרעא ס״ח): **(מח)** הַכְּרַעַת הַגְּאוֹן רַבִּי בָּרוּךְ קְרֵייְנְקֶל (הנהגות לשו״ע) (וְיֵשׁ שָׁם טָעוּת סוֹפֵר בַּדְּפוּס), וְהַדִּין עִמּוֹ: **(מט)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח): **(נ)** הֵיינוּ לְעִנְיַן אַכְסָנַאי, אֲבָל לְעִנְיַן **בֵּן אִם הוּא סוֹמֵךְ עַל שֻׁלְחַן אָבִיו בְּקְבִיעוּת הֲרֵי הוּא כְּכָל נֵר אִישׁ וּבֵיתוֹ וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְהִשְׁתַּתֵּף, אִם לֹא שִׁרְצָה לִהְיוֹת מִמְּהַדְּרִין נֵר לְכָל אֶחָד,** [כֵּן מוּכָח מִן מַהֲרַ״י אַבּוּהַב (בביאורו לטור) בְּשֵׁם אֲרֻחוֹת חַיִּים (אות יד) הַמּוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה וכתב אדרבה) וְכֵן כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּרֵישׁ הַסִּימָן], וְכֵן כָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (א״א ס״ק ה״ו). **וּמִדִּבְרֵי הַפְּרִי חָדָשׁ מוּכָח דְּהוּא סוֹבֵר דְּצָרִיךְ לְאַשְׁתַּתּוּפֵי,** אֲחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּמֹאזְנֵי הַתּוֹסְפוֹת (שם ד״ה חכמי התוס׳) דְּהַתּוֹסְפוֹת סָבַר כְּפְרִי חָדָשׁ וְהוּא חוֹלֵק עֲלֵיהֶם, [וְיֵשׁ שָׁם טָעוּת סוֹפֵר דְּמוּכָח] **(נ)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז) וְטַ״ז (סק״ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **ג (נא)** הַפְּרִי חָדָשׁ וְהַגְּרָ״א. וְהַמְּאִמָּר מָרְדְּכִי (סק״ד) מְיַשֵּׁב בְּדַחַק, דְּדַעַת הַמְחַבֵּר דְּשָׁאנֵי הָתָם שֶׁהוּא בִּמְקוֹם יִשְׂרָאֵל וְרוֹאֶה הַנֵּרוֹת, דְּכֵיוָן שְׁפָטוּר מֵעִקַּר הַמִּצְוָה עַל יְדֵי שֶׁמַּדְלִיקִין עָלָיו בְּבֵיתוֹ וְאֵין צָרִיךְ לְהַדְלִיק, וְגַם רוֹאֶה נֵרוֹת חֲבֵרוֹ וְלֹא בְּעֵי לְאַדְלוּקֵי כְּדֵי לְרְאוֹתָם, אֵין לוֹ לְבָרֵךְ עַל הָרְאִיָּה כֵּיוָן שְׁפָטוּר מֵעִקַּר הַמִּצְוָה דְּהֵיינוּ הַדְּלָקָה, בְּרֵם הָכָא שֶׁהוּא בְּמָקוֹם שֶׁאֵין שָׁם יִשְׂרָאֵל וְאֵינוֹ רוֹאֶה הַנֵּרוֹת, אַף עַל פִּי שֶׁמַּדְלִיקִין עָלָיו בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, מִכָּל מָקוֹם חַיָּב לִרְאוֹת הַנֵּרוֹת, וּמֵאַחַר שֶׁצָּרִיךְ לְהַדְלִיק כְּדֵי לִרְאוֹת הַנֵּרוֹת מַדְלִיקִין בִּבְרָכוֹת, כֵּיוָן שֶׁהַכְּרַח וְנִצְטַוָּה לְהַדְלִיק. וּמִפְּנֵי שֶׁלֹּא בְּרוּר לוֹ לְהַמְחַבֵּר סְבָרָא זוֹ לְפִיכָךְ כָּתְבוֹ בְּשֵׁם יֵשׁ אוֹמְרִים. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּלְדִינָא בְּוַדַּאי אֵין לִנְהֹג כֵּן כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בִּפְנִים: **(כא)** פְּרִי חָדָשׁ וּלְבוּשֵׁי שְׂרָד:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah